

Aantal Amsterdamse kinderen dat niet naar school gaat neemt toe, vooral door mentale problemen

Het aantal kinderen in Amsterdam dat niet naar school gaat, blijft groeien. De zorgen voor leerplichtige kinderen die afhaken op het mbo zijn het grootst.

David Hielkema 20 juni 2024, 17:12

De gemeente Amsterdam en mbo-instellingen bekijken wat er nodig is om jongeren vaker aanwezig te laten zijn. Beeld David Rozing/ANP

In het schooljaar 2022-2023 werden in Amsterdam 222 ‘thuiszitters’ geregistreerd, blijkt uit recente cijfers van de gemeente; 30 procent meer dan in het voorgaande schooljaar, toen 149 thuiszitters werden geteld. Het gaat daarbij om leerplichtige kinderen die langer dan vier weken niet aanwezig zijn op school.

De gemeente zegt dat de toename een gevolg is van het groeiende aantal jongeren dat kampt met mentale problemen. Zij moeten langer dan voorheen wachten op bijstand van jeugdhulpverlening en jeugdzorg. Dit heeft tot gevolg dat zij uiteindelijk ook vastlopen op school. Scholen geven ook aan dat leerlingen na de coronacrisis moeite hebben goed te functioneren in een klassikale setting.

De enorme groei past binnen de landelijke trend, maar wethouder Marjolein Moorman (Onderwijs) vindt het desalniettemin zorgelijk. ‘Naast leerachterstanden lopen deze kinderen en jongeren ook op sociaalemotioneel vlak achterstanden op,’ schrijft ze in een brief aan de Amsterdamse gemeenteraad. ‘Later in hun leven

hebben zij een vergrote kans om werkloos te worden of in contact met Justitie te komen.'

Grote zorgen

De zorgen bij de gemeente zijn een stuk groter voor leerplichtige mbo-scholieren die niet op school komen opdagen. Meer dan 30 procent van de leerplichtige jongeren op het mbo kreeg een melding van verzuim: het gaat er dan om dat ze minimaal 16 uur niet aanwezig zijn geweest in periode van vier aaneengesloten weken. Bij de scholieren ouder dan 18 jaar, zonder diploma, kreeg bijna 25 procent een verzuimmelding.

De cijfers zijn ten opzichte van een jaar eerder iets gedaald, maar wethouder Sofyan Mbarki (Mbo) ziet dat het verzuim vergaande gevolgen heeft: het leidt ertoe dat jongeren vaker uitvallen op hun opleiding, geen diploma halen en moeite hebben werk te vinden. "Het wordt tijd dat we niet alleen naar de persoonlijke factoren van studenten kijken, maar ook naar wat we kunnen doen om ervoor te zorgen dat aanwezig zijn vanzelfsprekend is," zegt Mbarki.

De wethouder is bezig met mbo-instellingen om te kijken wat er nodig is om jongeren vaker aanwezig te laten zijn. "Dus geen lesuitval, betere kwaliteit lessen en begeleiding van studenten. Er zit zo veel talent in deze groep en met de juiste inzet kunnen we ervoor zorgen dat ze weer naar school gaan en perspectief hebben op een mooie toekomst."

De gemeente neemt ook de rol van de leerplichtambtenaar onder de loep. Leerplichtambtenaren zullen vaker op mbo-scholen aanwezig zijn, terwijl ze ook 'eerlijker' verdeeld zullen worden over de stad: vaker op scholen in stadsdelen Zuidoost, Nieuw-West en Noord. 'Zo is er voldoende aandacht voor leerlingen daar waar dat het hardst nodig is,' stellen Moorman en Mbarki.

Toegankelijkheid

In heel Nederland zitten 17.500 kinderen thuis, berekende het ministerie van Onderwijs vorige maand op basis van de jaarlijkse leerplichttelling. Dat is ruim een kwart meer dan in 2023. De grootste groep thuiszitters bestaat uit kinderen met ernstige fysieke of psychische beperkingen en problemen. Kinderen die hoogbegaafd zijn of slachtoffer zijn van pesten of discriminatie, blijven ook vaker thuis.

Volgens Ingrado, de brancheorganisatie voor leerplichtambtenaren, is het werkelijke aantal thuiszitters veel groter. Amsterdam zegt deze kinderen in zijn telling wel meegenomen te hebben. Toch heeft wethouder Moorman op vragen van D66-raadslid Anne Wehkamp woensdag beloofd te onderzoeken hoe ze thuiszitters nog beter in kaart kan krijgen en ervoor te zorgen dat deze kinderen wel onderwijs krijgen, bijvoorbeeld thuis.

Uit onderzoek van de Nederlandse Vereniging voor Autisme blijkt dat 60 procent van de thuiszitters autisme heeft. Wehkamp had hier tijdens een commissiedebat woensdag ook aandacht voor. Ze drong erop aan meer aandacht te besteden aan

kinderen met autisme, onder meer door de schoolgebouwen beter op hen in te richten. Wethouder Moorman zei toe dit mee te nemen in de plannen.

Kinderombudsman: 'Maak hybride onderwijs mogelijk'

Kinderombudsman Margrite Kalverboer schreef begin april een brief aan de minister vanwege haar zorgen over thuiszitter. Hoewel kinderen thuisonderwijs zouden moeten krijgen, gebeurt dat volgens Kalverboer vaak helemaal niet. Thuiszittende kinderen zijn ook vaak minder gelukkig, concludeert Kalverboer: ze geven hun leven gemiddeld een 4,5, waar dat bij andere kinderen gemiddeld een 8 is.

Kalverboer pleit er onder meer voor hybride onderwijs mogelijk te maken, waardoor kinderen die nu thuiszitten deels naar school kunnen. Ook wil ze dat er op school meer ondersteuning komt om te voorkomen dat kinderen uitvallen, en moeten gewone scholen onderwijs blijven geven aan kinderen die op de wachtlijst staan voor het speciaal onderwijs.

Over de auteur: [David Hielkema](#) schrijft over de Amsterdamse politiek en is daarnaast gespecialiseerd in onderzoeksverhalen. Tips of reageren? d.hielkema@parool.nl